Ti Estoria ni Ahikar

PAUNA

Adda kadatayo iti The Story of Ahikar ti maysa kadagiti kadaanan a gubuayan ti kapanunotan ken sirib ti tao. Mabalin a matunton ti impluensiana babaen kadagiti sarsarita ti adu a tattao, agraman ti Koran, ken ti Daan ken Baro a Tulag.

Maysa a mosaic a nasarakan idiay Treves, Alemania, ti nangiladawan kadagiti masirib a lallaki iti lubong ti karakter ni Ahikar. Adtoy ti namaris a saritana.

Ti petsa daytoy a sarita ket nagbalin a suheto ti nabiag a diskusion. Dagiti eskolar ket kamaudiananna ket nangikabilda daytoy maipapan ti Umuna a Siglo idi napaneknekanda a nagbiddut babaen ti orihinal nga estoria a nagparang iti maysa nga Aramaiko a papiro idi 500 BC kadagiti rebba ti Elephantine.

Nabatad a piksion ti estoria ken saan a pakasaritaan. Kinapudnona mabalin nga aramiden ti agbasbasa ti pannakaam-ammona kadagiti suplementario a panid ti The Arabian Nights. Naraniag ti pannakaisuratna, ket ti salaysay a napno iti tignay, intriga, ken akikid a panaglisi ti mangtengngel iti atension agingga iti maudi. Ti wayawaya ti imahinasion ti kapatgan a kukua ti mannurat.

Biningay ti sinurat ti bagina iti uppat a paset: (1) Ti Salaysay; (2) Ti Pannursuro (naisangsangayan a serye ti Proverbio); (3) Ti Panagdaliasat idiay Egipto; (4) Dagiti Similitudes wenno Parables (a babaen iti dayta, malpas ni Ahikar ti edukasion ti nagbiddut a kasinsinna).

KAPITULO 1

Ni Ahikar, Grand Vizier ti Asiria, addaan iti 60 nga assawa ngem naikeddeng nga awan ti anakna. Ngarud, amponenna ti kasinsinna. Ad-adda nga ipis-itna a napno iti sirib ken pannakaammo ngem iti tinapay ken danum.
1 Ti estoria ni Haiqâr a Masirib, Vizier ni Senaquerib nga Ari, ken ni Nadan, anak ti kabsat a babai ni Haiqâr a Masirib.
2 Adda Visier idi kaaldawan ni Ari Senaquerib, anak ni Sarhadum, Ari ti Asiria ken Nineve, maysa a masirib nga agnagan Haiqâr, ket isu ti Vizier ni ari Senaquerib.
3 Adda nasayaat, kinabaknang ken adu a sanikua, ket nalaing, masirib, pilosopo, iti pannakaammo, iti kapanunotan ken iti gobierno, ken nangasawa iti innem a pulo a babbai, ken nangibangon iti kastilio para iti tunggal maysa kadakuada.
4 Ngem iti amin, awan ti anakna. kadagitoy a babbai, a mabalin nga agtawid kenkuana.
5 Ket naladingit unay gapu iti daytoy, ket iti maysa nga aldaw inummongna dagiti astrologo ken dagiti de adal a lallaki ken dagiti mangkukulam ket inlawlawagna kadakuada ti kasasaadna ken ti banag ti kinalupesna.
6 Ket kinunada kenkuana, 'Mapanka, agidatonka kadagiti didiosen ket agpakaasika kadakuada tapno mabalin nga ipaayda kenka ti maysa nga ubing a lalaki.'
7 Ket inaramidna ti imbagada ken nangidaton kadagiti daton kadagiti didiosen, ket nagpakaasi kadakuada ken nagpakaasi kadakuada buyogen ti panagdawat, ken panagpakaasi.
8 Ket awan uray maysa a sao a simmungbatda kenkuana. Ket pimmanaw a naladingit ken naliday, a pimmanaw nga addaan iti saem iti pusona.
9 Ket nagsubli, ket nagpakaasi iti Kangatuan a Dios, ket namati, a nagpakaasi Kenkuana buyogen ti panaguram ti pusona, a kunkunana, 'O Kangatuan a Dios, O Namarsua kadagiti Langit ken iti daga, O Namarsua kadagiti amin a naparsua a banag!
10 Ipakaasik Kenka nga ikkannak iti maysa nga ubing a lalaki, tapno maliwliwaak kenkuana tapno adda koma iti salun-atko, tapno ikidemna dagiti matak, ken itabonnak.'
11 Idin immay ti timek kenkuana a kunkunana, 'No la ket ta nagpannurayka nga umuna kadagiti kinitikitan a ladawan, ken nangidatonka kadakuada kadagiti daton, gapu iti daytoy agtalinaedkanto nga awanan anak iti unos ti panagbiagmo.
12 Ngem alaem ni Nadan nga anak ti kabsatmo a babai, ket pagbalinem nga anakmo ket isuromo kenkuana ti adalmo ken ti nasayaat a panagpadakkelmo, ket inton mataymo itabonnaka.'
13 Kalpasanna, innalana ni Nadan nga anak ti kabsatna a babai, nga agsussuso bassit. Ket inyawatna isuna kadagiti walo a wet-nurses, tapno isuda ti mangsuso ken mangpadakkel kenkuana.
14 Ket pinadakkelda isuna buyogen ti nasayaat a taraon ken naalumamay a panangsanay ken seda a kawes, ken lila ken nalabaga. Ket nakatugaw kadagiti sopa a naaramid iti seda.
15 Ket idi dimmakkel ni Nadan ken nagna, a nagputok a kas iti natayag a sedro, insurona kenkuana ti nasayaat a kababalin ken panagsurat ken siensia ken pilosopia.
16 Ket kalpasan ti adu nga aldaw, kinita ni Ari Senaquerib ni Haiqâr ket nakitana a lakayen unay, ket maysa pay, kinunana kenkuana.
17 'O nadayaw a gayyemko, ti nasigo, ti mapagtalkan, ti masirib, ti gobernador, ti sekretariok, ti vizierko, ti Chancellor ken direktorko; pudno a lumakayka unay ken nadagsenan iti tawtawen; ket masapul nga asidegen ti ipapanawmo iti daytoy a lubong.
18 Ibagam kaniak no siasino ti maaddaan iti lugar iti panagserbik kalpasan kenka.' Ket kinuna kenkuana ni Haiqâr, 'O apok, agbiag koma ti ulom iti agnanayon! Adda ni Nadan nga anak ni adingko, pinagbalinko nga anakko.
19 Pinadakkelko ken insurok kenkuana ti sirib ken pannakaammok.'
20 Ket kinuna ti ari kenkuana, 'O Haiqâr! iyegmo iti imatangko, tapno makitak isuna, ket no masarakak isuna a maitutop, ikabilmo isuna iti lugarmo; ket mapankanto, tapno aginana ken agbiagka iti nabati a paset ti biagmo iti nasam-it a panaginana.'

21 Kalpasanna, napan ni Haiqâr ket indatagna ni Nadan nga anak ti kabsatna a babai. Ket nag-homage ken tinarigagayanna ti pannakabalin ken dayaw.
22 Ket kinitana ken dinayaw ken nagrag-o kenkuana ket kinunana ken Haiqâr: 'Anakmo kadi daytoy, O Haiqâr? Ikararagko a pagtalinaeden koma ti Dios. Ket kas iti panagserbim kaniak ken ni amak a Sarhadum kasta met koma nga agserbi kaniak daytoy nga ubing a lalaki ken tungpalenna dagiti aramidko, dagiti kasapulak, ken ti negosiok, tapno mapadayawak ken pagbalinek a nabileg gapu kenka.'
23 Ket nagruknoy ni Haiqâr iti ari ket kinunana kenkuana, 'Agbiag koma ti ulom, O apok nga ari, iti agnanayon! Sapsapulek kenka tapno anusam ti anakko a ni Nadan ken pakawanem dagiti biddutna tapno agserbi kenka kas maitutop.'
24 Kalpasanna, insapata ti ari kenkuana a pagbalinenna a kadakkelan kadagiti paboritona, ken kabibilgan kadagiti gagayyemna, ken makikadua kenkuana iti amin a dayaw ken panagraem. Ket inagkanna dagiti imana ket nagpakada kenkuana.
25 Ket innalana ni Nadan. ti anak ti kabsatna a babai a kaduana ket pinagtugawna iti maysa a parlor ket rinugianna nga insuro kenkuana iti rabii ken aldaw agingga a naipit kenkuana iti sirib ken pannakaammo nga ad-adda ngem iti tinapay ken danum.

KAPITULO 2

Maysa a "Poor Richard's Almanac" dagiti nagkauna nga aldaw. Imortal a bilin ti kababalin ti tao maipapan iti kuarta, babbai, kawes, negosio, gagayyem. Nangnangruna a makapainteres a proverbio ti masarakan iti Bersikulo 12, 17, 23, 37, 45, 47. Idiligyo ti Bersikulo 63 iti sumagmamano a kinasiniko ita.

1 Kastoy ti insurona kenkuana, a kunkunana: 'O anakko! denggem ti panagsaok ken surotem ti balakadko ken laglagipem ti ibagak.
2 O anakko! no mangngegmo ti maysa a sao, matay koma iti pusom, ket saan nga ipalgak iti sabali, amangan no agbalin a sibibiag a karbon ket puoranna ti dilam ket mangpataud iti saem iti bagim, ket makagun-odka iti pannakaumsi, ket maibabainka iti sangoanan ti Dios ken nataengan a lalaki.
3 O anakko! no nangngegmo ti damag, saanmo nga isaknap; ket no adda nakitam, saanmo nga ibaga.
4 O anakko! palakaem ti kinalaingmo nga agsao iti agdengdengngeg, ket dika agdardaras a mangisubli iti sungbat.
5 O anakko! no adda nangngegmo, saanmo nga ilemmeng.
6 O anakko! dikay luktan ti naselioan a silo, wenno luktan dayta, ken diyo selioan ti nalukay a silo.
7 O anakko! dikay agtarigagay iti makinruar a kinapintas, ta agkupas ken aglabas, ngem ti nadayaw a pakalaglagipan agtalinaed iti aye.
8 O anakko! saannaka koma nga allilawen ti maysa a maag a babai babaen ti panagsasaona, di la ket ta matayka iti nakalkaldaang unay nga ipapatay, ket igalutnaka iti iket agingga a masiluanka.
9 O anakko! dikay tarigagayan ti babai a nalukneng iti kawes ken sapsapo, a makarimon ken maag iti kararuana. Asi pay no itedmo kenkuana ti aniaman a kukuam, wenno itedmo kenkuana ti adda iti imam ket allukoyennaka iti basol, ket ti Dios agpungtot kenka.
10 O anakko! saankayo a kas iti kayo nga almendro, ta agbulong iti sangoanan dagiti amin a kayo, ken makan a bunga kalpasan amin dagitoy, no di ket agbalinkayo a kas iti kayo a mulberry, a mangpataud iti makan a bunga iti sangoanan dagiti amin a kayo, ken bulong kalpasan amin dagitoy.
11 O anakko! ikurbam ti ulom a nababa, ket paluknengem ti timekmo, ket agbalinka a nadayaw, ket magnaka iti nalinteg a dana, ket saanka a maag. Ket saanmo nga ipangato ti timekmo no agkatawaka ta no babaen ti napigsa a timek a naibangon ti maysa a balay, mangbangon ti asno iti adu a balbalay iti inaldaw; ket no gapu iti pigsa ti pannakaiturong ti arado, saan a pulos a maikkat ti arado manipud iti sirok dagiti abaga dagiti kamelio.
12 O m anak! ti panangikkat kadagiti bato iti masirib a tao nasaysayaat ngem ti panaginum iti arak a kadua ti maysa a managladingit.
13 O anakko! ibuyatmo ti arakmo kadagiti tanem dagiti nalinteg, ket dika uminum kadagiti ignorante, maumsi a tattao.
14 O anakko! kumpetka kadagiti masirib a tattao nga agbuteng iti Dios ken agbalin a kas kadakuada, ken saan nga umasideg iti ignorante, amangan no agbalinka a kas kenkuana ken masursurom dagiti dalanna.
15 O anakko! no nagun-odmo kenka ti kadua wenno gayyem, padasem, ket kalpasanna aramidem a kadua ken gayyem; ket dikay idaydayaw isuna nga awan ti pannubok; ket dimo dadaelen ti panagsaom iti tao nga awanan iti sirib.
16 O anakko! bayat nga agtalinaed ti sapatos iti sakam, magnaka a kaduana kadagiti siit, ket mangaramidka iti dalan para iti anakmo, ken para iti sangakabbalayanmo ken kadagiti annakmo, ket aramidem a nairut ti barkom sakbay a mapan iti baybay ken dagiti dalluyonna ken lumned ket saanna a mabalin naisalakan.
17 O anakko! no ti nabaknang a tao ket mangan iti uleg, kunada,--"Babaen dayta iti siribna," ket no kanen ti napanglaw a tao, kuna dagiti tattao, "Manipud iti bisinna."
18 O anakko! mapnek iti tinapaymo nga inaldaw ken dagiti sanikuam, ket dina tarigagayan ti kukua ti sabali.
19 O anakko! saanka a kaarruba ti maag, ket dika mangan iti tinapay a kaduana, ken dika agrag-o kadagiti didigra dagiti kaarrubam. No dakes ti kabusormo kenka, ipakitam kenkuana ti kinaimbag.
20 O anakko! ti tao nga agbuteng iti Dios agbutengka kenkuana ken dayawem isuna.
21 O anakko! ti ignorante a tao matnag ken maitibkol, ket ti masirib a tao, uray no maitibkol, saan nga agkintayeg, ket uray no matnag ket alisto a bumangon, ket no masakit, mabalinna nga aywanan ti biagna. Ngem

no maipapan iti ignorante, maag a tao, para iti sakitna awan ti agas.
22 O anakko! no umasideg kenka ti maysa a tao a nababbaba ngem sika, umasidegka a sumabat kenkuana, ket agtalinaedka a sitatakder, ket no saannaka a supapak, subadannaka ti Apona para kenkuana.
23 O anakko! saanmo nga ispalen a kabilen ti anakmo, ta ti panangibukbok ti anakmo ket kas iti abono nga agturong iti minuyongan, ken kas iti panangigalut iti ngiwat ti pitaka, ken kas iti panangigalut dagiti animal, ken kas iti panangibalkot iti ruangan.
24 O anakko! lapdam ti anakmo iti kinadakes, ket isuromo kenkuana dagiti ugali sakbay nga agrebelde kenka ken iyegna kenka iti pannakaumsi kadagiti tao ket ibitinmo ti ulom kadagiti kalsada ken kadagiti gimong ket madusaka gapu iti kinadakes dagiti nadangkes nga aramidna.
25 O anakko! mangalaka iti nalukmeg a baka nga addaan iti kudil, ken asno a naindaklan kadagiti kukona, ket dika mangala iti baka nga addaan iti dadakkel a sara, wenno makigayyem iti nasikap a tao, wenno mangalaka iti mannakiguri nga adipen, wenno mannanakaw nga adipen, gapu iti amin nga aramidem kadakuada dadaelendanto.
26 O anakko! saandaka koma nga ilunod dagiti dadakkelmo, ket maay-ayo kadakuada ti Apo; ta naikuna, "Ti manglais iti amana wenno inana ket matay koma iti ipapatay (kayatko a sawen ti ipapatay ti basol); ket ti mangpadayaw kadagiti dadakkelna ket umatiddogto kadagiti aldawna ken ti biagna ket makitana amin a naimbag." "
27 O anakko! dika magna iti dalan nga awan ti armasmo, ta dimo ammo no kaano a masabetnaka ti kabusor, tapno nakasaganaka para kenkuana.
28 O anakko! saankayo a kas iti awan bulongna a kayo a saan nga agtubo, no di ket agbalinkayo a kas iti kayo a naabbungotan kadagiti bulongna ken dagiti sangana; ta ti lalaki nga awan asawa wenno annak ket maibabain iti lubong ken kagurada, kas iti awan bulongna ken awan bungana a kayo.
29 O anakko! agbalinkayo a kas iti nabunga a kayo iti igid ti dalan, a ti bungana ket kanen dagiti amin a lumabas, ket dagiti animal iti let-ang aginanada iti sirok ti linongna ken manganda kadagiti bulongna.
30 O anakko! tunggal karnero nga aggargaraw manipud iti dalanna ken dagiti kakaduana ket agbalin a taraon ti lobo.
31 O anakko! saanmo nga ibaga, "Ti apok ket maag ken masiribak," ket dimo isalaysay ti panagsao ti kinaignorante ken kinamaag, di la ket ta umsiennaka kenkuana.
32 O anakko! saankayo a maysa kadagidiay nga adipen, a kunaen dagiti appoda, "Umadayokayo kadakami," no di ket maysakayo kadagidiay kunada, "Umasidegkayo ket umasidegkayo kadakami."
33 O anakko! dimo aprosan ti adipenmo iti imatang ti kaduana, ta dimo ammo no siasino kadakuada ti kapatgan kenka iti kamaudianan.
34 O anakko! dika agbuteng iti Apom a nangparsua kenka, amangan no agulimek kenka.
35 O anakko! aramidem a napintas ti panagsaom ken pasam-item ti dilam; ket dimo palubosan ti kaduam nga agdaliasat iti sakam, amangan no agaddang iti sabali a tiempo iti barukongmo.
36 O anakko! no kabilem ti masirib a tao babaen ti sao ti sirib, aglemlemmeng dayta iti barukongna a kas iti di madmadlaw a rikna ti bain; ngem no isawsawmo ti ignorante iti sarukod dina maawatan wenno mangngeg.
37 O anakko! no mangibaonka iti masirib a tao maipaay kadagiti kasapulam, dimo ited kenkuana ti adu a bilin, ta aramidennanto ti negosiom kas iti kayatmo: ket no mangibaonka iti maag, saanmo nga ibilin, no di ket mapanka a mismo ket aramidem ti negosiom, ta no sika ibilinmo, saanna nga aramiden ti tarigagayam. No ibaondaka iti negosio, agdardaraska a mangtungpal a dagus.
38 O anakko! saanmo nga aramiden ti kabusor ti tao a napigpigsa ngem sika, ta alaennanto ti rukodmo, ken ti panagibalesna kenka.
39 O anakko! subokem ti anakmo, ken iti adipenmo, sakbay nga itedmo dagiti sanikuam kadakuada, di la ket ta maikkatda ida; ta ti addaan iti napno nga ima ket maawagan a masirib, uray no maag ken ignorante, ken ti addaan iti awan aniamanna nga ima ket maawagan a napanglaw, ignorante, uray no isu ti prinsipe dagiti masirib.
40 O anakko! Nanganak iti maysa a colocynth, ken inalun-onko ti aloes, ket awan ti nasarakak a napait ngem ti kinapanglaw ken kinakirang.
41 O anakko! isuromo iti anakmo ti panagekonomia ken panagbisin, tapno nasayaat ti aramidenna iti panangtarawidwid iti sangakabbalayanna.
42 O anakko! saanmo nga isuro kadagiti ignorante ti pagsasao dagiti masirib a tattao, ta makapadagsento kenkuana.
43 O anakko! dimo ipakita ti kasasaadmo iti gayyemmo, amangan no umsienka kenkuana.
44 O anakko! ti panagbulsek ti puso ad-adda a nakalkaldaang ngem ti panagbulsek dagiti mata, ta ti panagbulsek dagiti mata mabalin a maiturong iti in-inut, ngem ti panagbulsek ti puso saan a maiturong, ket pumanaw iti nalinteg a dalan, ket mapan iti nakillo wagas.
45 O anakko! ti pannakaitibkol ti tao babaen ti sakana nasaysayaat ngem ti pannakaitibkol ti maysa babaen ti dilana.
46 O anakko! ti gayyem nga asideg ket nasaysayaat ngem ti nalalaing a kabsat nga adda iti adayo.
47 O anakko! agkupas ti kinapintas ngem agpaut ti panagsursuro, ket bumassit ken agbalin nga awan mamaayna ti lubong, ngem ti nasayaat a nagan saan nga agbalin nga awan mamaayna wenno kumapuy.
48 O anakko! ti tao nga awan ginanana, nasaysayaat ti ipapatayna ngem ti biagna; ket ti uni ti panagsangit nasaysayaat ngem ti uni ti panagkanta; ta ti ladingit ken panagsangit, no adda kadakuada ti panagbuteng iti Dios, nasaysayaat ngem ti uni ti panagkanta ken panagrag-o.

49 O anakko! ti luppo ti tukak iti imam nasaysayaat ngem ti ganso iti banga ti kaarrubam; ket ti karnero iti asidegmo nasaysayaat ngem ti baka nga adayo; ket ti maysa a billit-tuleng iti imam nasaysayaat ngem ti sangaribu a billit-tuleng nga agtaytayab; ket ti kinapanglaw a maurnong nasaysayaat ngem ti pannakaiwaras ti adu a probision; ket nasaysayaat ti sibibiag a sora ngem ti natay a leon; ket ti maysa a libra a delana nasaysayaat ngem ti maysa a libra a kinabaknang, kayatko a sawen ti balitok ken pirak; ta ti balitok ken pirak ket nailemmeng ken naabbungotan iti daga, ket saanda a makita; ngem agtalinaed ti delana kadagiti tiendaan ket makita, ket maysa dayta a kinapintas iti agkawes iti dayta.
50 O anakko! nasaysayaat ti bassit a kinabaknang ngem ti naiwaras a kinabaknang.
51 O anakko! nasaysayaat ti sibibiag nga aso ngem ti natay a napanglaw.
52 O anakko! ti napanglaw a tao nga agar-aramid iti nalinteg ket nasaysayaat ngem ti nabaknang a tao a natay kadagiti basol.
53 O anakko! agtalinaedka iti maysa a sao iti pusom, ket adunto kenka, ket agannadka a napukaw ipalgakmo ti palimed ti gayyemmo.
54 O anakko! saan koma a rummuar ti maysa a sao manipud iti ngiwatmo agingga a mammagbagaka iti pusom. Ket dikay agtakder iti nagbaetan dagiti tattao nga agsusupiat, agsipud ta manipud iti dakes a sao agtaud ti panagsusupiat, ken manipud iti panagsusupiat agtaud ti gubat, ken manipud iti gubat umay ti panaglalaban, ket mapilitkanto a mangsaksi; ngem agtarayka manipud sadiay ket aginanaka.
55 O anakko! saanmo a sarangten ti tao a napigpigsa ngem sika, no di ket mangalaka iti naanus nga espiritu, ken panagibtur ken nalinteg a kababalin, ta awanen ti nasaysayaat ngem iti dayta.
56 O anakko! dimo guraen ti umuna a gayyemmo, ta mabalin a saan nga agpaut ti maikadua.
57 O anakko! sarungkaranyo dagiti napanglaw iti rigatna, ket agsao maipapan kenkuana iti imatang ti Sultan, ket aramidem ti kinagagetmo a mangisalakan kenkuana manipud iti ngiwat ti leon.
58 O anakko! dika agrag-o iti ipapatay ti kabusormo, ta kalpasan ti apagbiit agbalinkanto a kaarrubana, ket ti manguyaw kenka raemem ken dayawem ket nasaksakbay a makikablaawka kenkuana.
59 O anakko! no agtakder koma ti danum idiay langit, ket pumuraw ti nangisit nga uwak, ken nasam-it ti mirra a kas iti diro, maawatan ken masirib ngarud dagiti ignorante a tattao ken maag.
60 O anakko! no tarigagayam ti masirib, lapdam ti dilam iti panagulbod, ken ti imam iti panagtakaw, ken dagiti matam manipud iti panangkita iti dakes; kalpasanna maawagankanto a masirib.
61 O anakko! ti masirib a tao kabilennaka iti sarukod, ngem ti maag dinakay koma pulotan iti nasam-it nga apit. Agpakumbabaka iti kinaagtutubom ket maidayawkanto iti kinalakaymo.
62 O anakko! saan a makasaranget iti maysa a tao idi al-aldaw ti pannakabalinna, wenno ti karayan kadagiti aldaw ti layusna.
63 O anakko! dikay agdardaras iti kasar ti asawa a babai, ta no nasayaat ti pagbanaganna, kunaennanto, 'Apok, mangtedka iti probision para kaniak'; ket no mapaneknekan a masakit, i-rate-na ti nakaigapuan dayta.
64 O anakko! siasinoman nga elegante iti panagkawkawesna, isu met laeng ti panagsasaona; ket ti addaan iti nadangkes a langa iti panagkawkawesna, isu met laeng ti panagsasaona.
65 O anakko! no nakaaramidka iti panagtakaw, ipakaammom iti Sultan, ket itedmo kenkuana ti bingay iti dayta, tapno maisalakanka kenkuana, ta no saan, ibturam ti kinapait.
66 O anakko! makigayyem iti tao a mapnek ken napno ti imana, ken saan a gayyem ti tao a naserraan ken mabisin ti imana.
67 Adda uppat a banag a saan a natalged ti ari wenno ti buyotna: panangirurumen ti vizier, ken dakes a gobierno, ken panangballikug iti pagayatan, ken tirania iti suheto; ken uppat a banag a di mailemmeng: dagiti masirib, ken maag, ken nabaknang, ken napanglaw.'

KAPITULO 3

Agretiro ni Ahikar manipud iti aktibo a pannakipaset kadagiti aramid ti estado. Iyawatna dagiti sanikuana iti manangallilaw a kasinsinna. Adtoy ti nakaskasdaaw nga estoria no kasano a ti maysa nga awan panagyamanna a nasamsam ket agbalin a palsipikado. Ti nasirib a panggep a mangsilpo ken ni Ahikar ket agresulta iti pannakasentensiana agingga iti ipapatay. Agparang a panagpatingga ni Ahikar.
1 Kasta ti kinuna ni Haiqâr, ket idi nalpasna dagitoy a bilin ken proverbio ken Nadan, ti anak ti kabsatna a babai, impagarupna a salimetmetanna amin dagitoy, ket dina ammo nga imbes nga ipakpakitana kenkuana ti pannakabannog ken panangumsi ken pananguyaw.
2 Kalpasanna nagtugaw a sitatalna ni Haiqâr iti balayna ket inyawatna ken Nadan ti amin a sanikuana, ken dagiti adipen, ken dagiti adipen a babbai, ken dagiti kabalio, ken dagiti baka, ken amin a dadduma pay a kukuana ken nagun-odna; ket nagtalinaed iti ima ni Nadan ti bileg ti panagbilin ken panangiparit.
3 Ket nagtugaw ni Haiqâr a nainana iti balayna, ket sagpaminsan mapan ni Haiqâr ket bayadanna ti panagraemna iti ari, ket agawid.
4 Ita idi nadlaw ni Nadan nga adda iti bukodna nga ima ti pannakabalin ti panangibilin ken panangiparit, inumsina ti saad ni Haiqâr ket inuyawna, ket rinugianna a pabasolen isuna tunggal agparang, a kunkunana, 'Adda ni manongko a Haiqâr iti dotage-na, . ket awan ti ammona ita.'
5 Ket rinugianna a kabilen dagiti adipen ken adipen a babbai, ken inlakona dagiti kabalio ken kamelio ken agbalin a nagastos iti amin a kukua ni manongna a Haiqâr.

6 Ket idi nakita ni Haiqâr nga awan ti asina kadagiti adipenna wenno iti sangakabbalayanna, timmakder ket kinamatna manipud iti balayna, ket nangibaon tapno ipakaammona iti ari nga inwarasna dagiti sanikuana ken ti taraonna.
7 Ket timmakder ti ari ket inayabanna ni Nadan ket kinunana kenkuana: 'Bayat nga agtalinaed a nasalun-at ni Haiqâr, awan ti mangituray kadagiti sanikuana, wenno iti sangakabbalayanna, wenno kadagiti sanikuana.'
8 Ket ti ima ni Nadan naikkat manipud ken ni manongna a Haiqâr ken kadagiti amin a sanikuana, ket iti kabayatanna saan a simrek wenno rimmuar, wenno dina kinablaawan.
9 Kalpasanna, nagbabawi ni Haiqâr iti panagbannogna a kaduana ni Nadan nga anak ti kabsatna a babai, ket nagtultuloy a nagladingit unay.
10 Ket ni Nadan addaan iti ub-ubing a kabsat a lalaki nga agnagan Benuzârdân, isu nga innala ni Haiqâr iti bagina a kasukat ni Nadan, ket pinadakkel ken pinadayawanna isuna buyogen ti napalaus a dayaw. Ket inyawatna kenkuana amin a kukuana, ket pinagbalinna a gobernador ti balayna.
11 Ita idi nadlaw ni Nadan ti napasamak isu natiliw iti apal ken apal, ket rinugianna ti nagreklamo iti tunggal maysa a mangsalsaludsod kenkuana, ken uyawenna, ni manongna a Haiqâr, a kunkunana: 'Kinamatnak ni manongko manipud iti balayna, ket inaramidna kaykayatna ti kabsatko ngem kaniak, ngem no ti Kangatuan a Dios ti mangted kaniak iti pannakabalin, iyegko kenkuana ti didigra a mapapatay.'
12 Ket intultuloy ni Nadan ti nagmennamenna no ania ti pakaitibkolanna a mabalin nga iplanona para kenkuana. Ket kalpasan ti apagbiit, binaliktad ni Nadan daytoy iti panunotna, ket nagsurat iti surat kenni Aquis, nga anak ni Sah a Masirib, nga ari ti Persia, a kunkunana kastoy:
13 'Talna ken salun-at ken pigsa ken dayaw manipud ken Senaquerib nga ari ti Asiria ken Nineve, ken manipud iti vizier-na ken ti sekretariona a ni Haiqâr, O naindaklan nga ari! Adda koma pence iti nagbaetanyo ken siak.
14 Ket inton dumteng kenka daytoy a surat, no tumakderka ket mapanka a dagus iti tanap ti Nisrîn, ken iti Asiria, ken Nineve, itedko kenka ti pagarian nga awan ti gubat ken awan ti gubat.'
15 Insuratna met ti sabali a surat iti nagan ni Haiqâr ken Faraon nga ari ti Egipto. 'Adda koma talna iti nagbaetanyo kaniak, O mannakabalin nga ari!
16 No iti tiempo a dumteng kenka daytoy a surat bumangonka ket mapanka idiay Asiria ken Nineve iti tanap ti Nisrîn, itedko kenka ti pagarian nga awan ti gubat ken awan ti pannakidangadang.'
17 Ket ti insurat ni Nadan ket umasping iti insurat ni manongna a Haiqâr.
18 Kalpasanna, tinukkolna ti dua a surat, ket sinelioanna ida iti selio ni manongna a Haiqâr; kaskasdi nga addada iti palasio ti ari.
19 Kalpasanna napan ket nagsurat met iti surat manipud iti ari ken ni manongna a Haiqâr: 'Talna ken salun-at iti Vizier-ko, Sekretariok, Chancellor-ko, Haiqâr.
20 O Haiqâr, inton dumteng kenka daytoy a surat, urnongem amin a soldado a kaduam, ket perpektoda koma iti kawes ken iti bilang, ket iyegmo ida kaniak iti maikalima nga aldaw iti tanap ti Nisrîn.
21 Ket inton makitanak sadiay nga umasideg kenka, agdardaraska ket aramidem ti buyot a bumusor kaniak a kas kabusor a makigubat kaniak, ta adda kaniak dagiti embahador ni Faraon nga ari ti Egipto, tapno makitada ti pigsa ti Egipto buyot ket kabutengdakami koma, ta kabusormi ken kaguradakami.'
22 Kalpasanna, sinelioanna ti surat ket impatulodna ken Haiqâr babaen ti maysa kadagiti adipen ti ari. Ket innalana ti sabali a surat nga insuratna ket inwarasna iti sanguanan ti ari ket imbasana ken impakitana kenkuana ti selio.
23 Ket idi nangngeg ti ari ti adda iti surat nariribukan iti dakkel a pannakariro ken nakapungtot iti dakkel ken narungsot a pungtot, ket kinunana, 'Ay, impakitak ti kinasiribko! ania ti inaramidko ken ni Haiqâr nga insuratna dagitoy a surat kadagiti kabusorko? Daytoy kadi ti supapak manipud kenkuana gapu kadagiti pagimbaganko kenkuana?'
24 Ket kinuna ni Nadan kenkuana, 'Dika agladingit, O ari! wenno agpungtot, no di ket mapantayo iti tanap ti Nisrîn ket kitaentayo no pudno wenno saan ti sarsarita.'
25 Kalpasanna, timmakder ni Nadan iti maikalima nga aldaw ket innalana ti ari ken dagiti soldado ken ti vizier, ket napanda iti let-ang agingga iti tanap ti Nisrîn. Ket kimmita ti ari, ket adtoy! Naurnos da Haiqâr ken ti buyot.
26 Ket idi nakita ni Haiqâr nga adda sadiay ti ari, immasideg ket inseniasna ti buyot nga umakarda a kas iti gubat ken makirangetda a naurnos a maibusor iti ari kas nasarakan iti surat, a dina ammo no ania nga abut ti kinali ni Nadan kenkuana.
27 Ket idi nakita ti ari ti aramid ni Haiqâr natiliw iti danag ken buteng ken pannakariro, ket nakapungtot iti dakkel a pungtot.
28 Ket kinuna ni Nadan kenkuana, 'Nakitam kadi, O apok nga ari! ania ti inaramid daytoy nakalkaldaang? ngem dika agpungtot ket dika agladingit wenno agsakit ti nakem, no di ket mapanka iti balaymo ket agtugawka iti tronom, ket iyegko kenka ni Haiqâr a naigalut ken nakadenna kadagiti kawar, ket papanawekto kenka ti kabusormo nga awan ti panagbannog.'
29 Ket nagsubli ti ari iti tronona, a nakapungtot maipapan ken Haiqâr, ket awan ti inaramidna maipapan kenkuana. Ket napan ni Nadan ken Haiqâr ket kinunana kenkuana, 'W'allah, O manongko! Pudno nga agrag-o kenka ti ari buyogen ti dakkel a rag-o ken agyaman kenka gapu ta inaramidmo ti imbilinna kenka.
30 Ket ita imbaonnak kenka tapno ikkatem dagiti soldado kadagiti pagrebbenganda ket umayka kenkuana a naigalut dagiti imam iti likudam, ken nakadenna dagiti sakam, tapno makita daytoy dagiti embahador ni Faraon, ken tapno agbalin ti ari kabutengda ken ti arida.'

31 Kalpasanna insungbat ni Haiqâr ket kinunana, 'Ti panagdengngeg ket panagtulnog.' Ket timmakder a dagus ket ingalutna dagiti imana iti likudanna, ket inkawarna dagiti sakana.
32 Kalpasanna, innala ni Nadan ket nakikuyog kenkuana iti ari. Ket idi simrek ni Haiqâr iti imatang ti ari nagruknoy iti sanguananna iti daga, ket tinarigagayanna ti pannakabalin ken agnanayon a biag iti ari.
33 Kalpasanna kinuna ti ari, 'O Haiqâr, Sekretariok, ti Gobernador dagiti aramidko, ti Chancellor-ko, ti agturay iti Estadok, ibagam kaniak no ania ti dakes nga inaramidko kenka a gunggonaannak babaen iti daytoy naalas nga aramid.'
34 Kalpasanna, impakitada kenkuana dagiti letra iti sinuratna ken iti seliona. Ket idi nakita ni Haiqâr daytoy, nagpigerger dagiti sakana ken naigalut ti dilana a maminsan, ket dina kabaelan ti agsao iti uray maysa a sao gapu iti buteng; ngem inbitinna ti ulona nga agturong iti daga ket umel.
35 Ket idi nakita ti ari daytoy, nariknana a sigurado a ti banag ket naggapu kenkuana, ket dagus a timmakder ket binilinna ida a papatayenda ni Haiqâr, ken kabilenda ti tengngedna babaen ti kampilan iti ruar ti siudad.
36 Kalpasanna, nagikkis ni Nadan ket kinunana, 'O Haiqâr, O nangisit a rupa! ania ti serserbina kenka ti panagmennamenna wenno ti pannakabalinmo iti panangaramid iti daytoy nga aramid iti ari?'
37 Kasta ti kuna ti managisalaysay. Ket ti nagan ti mannakigubat ket Abu Samîk. Ket kinuna ti ari kenkuana, 'O mannakigubat iti kampilan! tumakderka, mapanka, pinisam ti tengnged ni Haiqâr iti ruangan ti balayna, ket ibellengmo ti ulona manipud iti bagina iti sangagasut a kasiko.'
38 Kalpasanna, nagparintumeng ni Haiqâr iti sanguanan ti ari, ket kinunana, 'Bay-am nga agbiag ti apok nga ari iti agnanayon! ket no tarigagayam a patayennak, matungpal koma ti tarigagaymo; ket ammok a saanak a nakabasol, no di ket ti nadangkes a tao bas a mangted iti salaysay ti kinadangkesna; nupay kasta, O apok nga ari! Ipakpakaasik kenka ken iti panaggayyemmo, palubosam ti mannakigubat nga itedna ti bagik kadagiti adipenko, tapno maitabondak, ket ti adipenmo ti agbalin a datonmo.'
39 Timmakder ti ari ket imbilinna iti mannakigubat nga aramidenna kenkuana maitunos iti tarigagayna.
40 Ket dagus a binilinna dagiti adipenna nga alaenda ni Haiqâr ken ti mannakigubat iti kampilan ket kumuyogda kenkuana a lamolamo tapno mapapatayda isuna.
41 Ket idi ammo ni Haiqâr a sigurado nga isu ket mapapatay nangibaon iti asawana, ket kinunana kenkuana, 'Rummuarka ket sabtennak, ket adda koma kaduam a sangaribu nga agtutubo a birhen, ket kawesmo ida kadagiti kawes a lila ken seda tapno makasangitda kaniak sakbay ti ipapatayko.
42 Ket mangisagana iti lamisaan para iti mannakigubat iti kampilan ken kadagiti adipenna. Ket ilaokda ti adu nga arak, tapno uminumda.'
43 Ket inaramidna amin nga imbilinna kenkuana. Ket isu ket masirib unay, nasirib, ken nainsiriban. Ket pinagkaykaysana ti amin a posible a kinamanagpadagus ken panagsursuro.
44 Ket idi simmangpet ti buyot ti ari ken ti mannakigubat iti kampilan nasarakanda ti lamisaan a naurnos, ken ti arak ken dagiti narang-ay a viand, ket rinugianda ti nangan ken imminum agingga a nabartek ken nabartekda.
45 Kalpasanna, inyadayo ni Haiqâr ti mannakigubat iti kampilan a naisina iti bunggoy ket kinunana, 'O Abu Samîk, dimo kadi ammo nga idi kayatnaka a patayen ni Sarhadum nga ari, ti ama ni Senaquerib, innalak ket inlemmengka iti maysa a lugar agingga bimmaaw ti pungtot ti ari ket kiniddawnaka?
46 Ket idi inyegca iti sanguananna nagrag-o kenca: ket ita laglagipenyo ti kinamanangngaasi nga inaramidco kenca.
47 Ket ammok nga agbabawi ti ari maipapan kaniak ket agpungtotto iti dakkel a pungtot maipapan iti pannakapapatayko.
48 Ta saanak a nakabasol, ket inton idatagnak iti sanguananna iti palasiona, masabetkanto iti dakkel a naimbag a gasat, ket maammuam nga inallilawnak ni Nadan nga anak ni kabsatko a babai ket inaramidna kaniak daytoy dakes nga aramid, ken agbabawi ti ari iti panangpapatayna kaniak; ket ita addaanak iti bodega iti minuyongan ti balayko, ket awan ti makaammo iti dayta.
49 Ilemmengnak iti dayta buyogen ti pannakaammo ti asawak. Ket adda adipenko iti pagbaludan a maikari a mapapatay.
50 Iruaryo isuna ket ikawesyo iti kawesko, ket bilinenyo dagiti adipen no nabartekda a papatayenda isuna. Saandanto nga ammo no siasino ti papatayenda.
51 Ket ibellengna ti ulona iti sangagasut a kasiko manipud iti bagina, ket itedna ti bangkayna kadagiti adipenko tapno maitabonda. Ket nakaurnongkanto iti dakkel a gameng a kaduak.
52 Ket kalpasanna inaramid ti mannakigubat ti kampilan kas imbilin kenkuana ni Haiqâr, ket napan iti ari ket kinunana kenkuana, 'Agbiag koma ti ulom iti agnanayon!'
53 Kalpasanna, linawas nga ibaba ti asawa ni Haiqâr kenkuana iti paglemmengan ti umdas para kenkuana, ket awan ti makaammo iti dayta no di ti bagina.
54 Ket naipadamag ken naulit-ulit ken naiwaras ti estoria iti tunggal lugar no kasano a napapatay ken natay ni Haiqâr a Masirib, ket nagladingit amin dagiti tattao iti dayta a siudad gapu kenkuana.
55 Ket nagsangitda ket kinunada: 'Asi pay kenka, O Haiqâr! ken gapu iti panagsursurom ken ti kinamanagpadagusmo! Anian a nakalkaldaang kenka ken iti pannakaammom! Sadino ti pakasarakan iti sabali a kas kenka? ket sadino ti mabalin nga ayan ti tao a kasta unay ti kinasariritna, kasta ti kinasursurona, kasta unay ti kinalaingna nga agturay nga umasping kenka tapno punnuenna ti lugarmo?'
56 Ngem agbabbabawi ti ari maipapan ken Haiqâr, ket awan ti serserbina kenkuana ti panagbabawina.
57 Kalpasanna, inayabanna ni Nadan ket kinunana kenkuana, 'Inka ikuyogmo dagiti gagayyemmo ket

mangaramidka iti panagleddaang ken panagsangit para ken ni manongmo a Haiqâr, ket agdung-awka maipaay kenkuana kas iti kaugalian, nga aramidem ti dayaw iti lagipna.'
58 Ngem idi napan ni Nadan, ti maag, ti ignorante, ti natangken ti panagpuspusona, iti balay ni ulitegna, saan a nagsangit wenno nagladingit wenno nagsangit, no di ket naguummong dagiti awan pusona ken narungsot a tattao ket rinugianna ti nangan ken uminum.
59 Ket rinugian ni Nadan a tiliwen dagiti adipen a babbai ken dagiti adipen a kukua ni Haiqâr, ket ginalutanna ida ken tinutuokna ida ken sinaplitna ida babaen ti nasakit a panagbukbok.
60 Ket saanna a rinaem ti asawa ni ulitegna, isu a nangpadakkel kenkuana a kas iti bukodna nga ubing, ngem kayatna a matnag iti basol a kaduana.
61 Ngem naputed ni Haiqâr iti paglemmengan, ket nangngegna ti panagsangit dagiti adipenna ken dagiti kaarrubana, ket indaydayawna ti Kangatuan a Dios, ti Manangngaasi, ken nagyaman, ket kanayon nga agkararag ken agpakaasi iti Kangatuan a Dios .
62 Ket ti mannakigubat iti kampilan ket sagpaminsan nga umay idiay Haiqâr bayat nga adda iti tengnga ti paglemmengan: ket immay ni Haiqâr ket nagpakaasi kenkuana. Ket liniwliwana ken tinarigagayanna ti pannakaispal.
63 Ket idi naipadamag ti estoria kadagiti dadduma a pagilian a napapatay ni Haiqâr a Masirib, naladingit dagiti amin nga ari ket inumsida ni ari Senaquerib, ket insennaayda ni Haiqâr a manangrisut kadagiti burburtia.

KAPITULO 4

"Dagiti Burburtia ti Sphinx." Ania a talaga ti napasamak ken ni Ahikar. Ti panagsublina.
1 Ket idi sinigurado ti ari ti Egipto a napapatay ni Haiqâr, timmakder a dagus ket nagsurat iti surat ken ari Senaquerib, nga impalagipna kenkuana iti dayta 'ti talna ken salun-at ken ti pannakabalin ken ti dayaw a naisangsangayan a tarigagayanmi kenka, . dungdungnguek a kabsatko, ni ari Senaquerib.
2 Nabayagen a tarigagayak ti mangbangon iti kastilio iti nagbaetan ti langit ken daga, ket kayatko nga ibaonnak iti masirib, nasirib a tao manipud kenka a mangbangon iti daytoy para kaniak, ken sungbatanna kaniak amin a saludsodko, ken tapno maaddaanak iti buis ken dagiti buis ti aduana ti Asiria iti tallo a tawen.'
3 Kalpasanna, sinelioanna ti surat ket impatulodna ken Senaquerib.
4 Innalana ket binasana ket intedna kadagiti vizierna ken kadagiti natan-ok iti pagarianna, ket nariribukda ken nabainanda, ket nakapungtot iti dakkel a pungtot, ket nasdaaw no kasano ti rebbengna nga agtignay.
5 Kalpasanna, inummongna dagiti lallakay ken dagiti de adal a lallaki ken dagiti masirib a lallaki ken dagiti pilosopo, ken dagiti mammadles ken dagiti astrologo, ken tunggal maysa nga adda iti pagilianna, ket binasana kadakuada ti surat ket kinunana kadakuada, 'Siasino kadakayo ti kayatna mapanka ken Faraon nga ari ti Egipto ket sungbatam kenkuana dagiti saludsodna?'
6 Ket kinunada kenkuana, 'O apotayo nga ari! ammom nga awan ti asinoman iti pagariam a makaam-ammo kadagitoy a saludsod malaksid ken ni Haiqâr, ti vizier ken sekretariom.
7 Ngem no maipapan kadakami, awan ti paglainganmi iti daytoy, malaksid no ni Nadan nga anak ti kabsatna a babai, ta insurona kenkuana ti amin a sirib ken panagsursuro ken pannakaammona. Awagam kenka, nalabit mabalinna a luktan daytoy natangken a silo.'
8 Kalpasanna, inayaban ti ari ni Nadan ket kinunana kenkuana, 'Kitaem daytoy a surat ket maawatanyo no ania ti adda iti dayta.' Ket idi binasa ni Nadan, kinunana, 'O apok! siasino ti makabael a mangbangon iti kastilio iti nagbaetan ti langit ken daga?'
9 Ket idi nangngeg ti ari ti panagsao ni Nadan nagladingit iti dakkel ken nasakit a ladingit, ket bimmaba manipud iti tronona ket nagtugaw iti dapo, ket rinugianna ti nagsangit ken nagdung-aw maipapan ken Haiqâr.
10 Kinunana, 'O ladingitko! O Haiqâr, a nakaammo kadagiti sekreto ken burburtia! asiak para kenka, O Haiqâr! O mannursuro iti pagiliak ken agturay iti pagariak, sadino ti pakasarakak iti kas kenka? O Haiqâr, O mannursuro ti pagiliak, sadino ti pagturongak para kenka? asiak pay para kenka! kasano a dinadaelka! ket dimngegak iti saritaan ti maysa a maag, ignorante nga ubing a lalaki nga awanan pannakaammo, awanan relihion, awanan kinalalaki.
11 Ah! ket manen Ah para iti bagik! siasino ti makaited kenka kaniak iti maminsan laeng, wenno mangiyeg kaniak iti damag a sibibiag ni Haiqâr? ket itedko kenkuana ti kagudua ti pagariak.
12 Sadino ti naggapuan daytoy kaniak? Ah, ni Haiqâr! tapno makitaka iti maminsan laeng, tapno mapnoak a mangmatmat kenka, ken agragsak kenka.
13 Ah! O ladingitko kenka agingga iti amin a panawen! O Haiqâr, kasano a pinatayka! ket diak nagbayag iti kasom agingga a nakitak ti panungpalan ti banag.'
14 Ket ti ari nagsangsangit iti rabii ken aldaw. Ita idi nakita ti mannakigubat ti kampilan ti pungtot ti ari ken ti ladingitna ken ni Haiqâr, nalukneng ti pusona kenkuana,, ket immasideg iti sanguananna ket kinunana kenkuana:
15 'O apok! bilinem dagiti adipenmo a putdenda ti ulok.' Kalpasanna kinuna ti ari kenkuana: 'Asikayo pay, Abu Samîk, ania ti basolmo?'
16 Kinuna kenkuana ti mannakigubat iti kampilan, 'O apok! tunggal adipen nga agtignay a maikontra iti sao ti apona ket mapapatay, ket nagtignayak a maikontra iti bilinmo.'
17 Kalpasanna, kinuna ti ari kenkuana. 'Asikayo pay, O Abu Samîk, iti ania nga inaramidmo a maikontra iti bilinko?'
18 Kinuna kenkuana ti mannakigubat iti kampilan, 'O apok! binilinnak a patayen ni Haiqâr, ket ammok nga agbababawikanto maipapan kenkuana, ken isu ket nabasol, ket inlemmengko isuna iti maysa a lugar, ket pinatayko

ti maysa kadagiti adipenna, ket isu ket natalged itan iti cistern, ket no ibilinnak iyegko kenka.'
19 Ket kinuna ti ari kencuana. 'Asikayo pay, O Abu Samîk! inuyawnak ket siak ti apom.'
20 Kinuna kenkuana ti mannakigubat iti kampilan, 'Saan, no di ket babaen ti biag ti ulom, O apok! Natalged ken sibibiag ni Haiqâr.'
21 Ket idi nangngeg ti ari dayta a sao, nariknana a sigurado ti banag, ket naglangoy ti ulona, ket naliday gapu iti rag-o, ket binilinna ida nga iyegda ni Haiqâr.
22 Ket kinunana iti mannakigubat iti kampilan, 'O mapagtalkan nga adipen! no pudno ti panagsaom, kayatko a pabaknangenka, ken itan-okko ti dignidadmo ngem kadagiti amin a gagayyemmo.'
23 Ket ti mannakigubat ti kampilan napan nga agrag-o agingga a dimteng iti balay ni Haiqâr. Ket linuktanna ti ridaw ti paglemmengan, ket bimmaba ket nasarakan ni Haiqâr a nakatugaw, a mangidaydayaw iti Dios, ken agyaman Kenkuana.
24 Ket impukkawna kenkuana, a kunkunana, 'O Haiqâr, iyegko ti kadakkelan a rag-o, ken ragsak, ken ragsak!'
25 Ket kinuna ni Haiqâr kenkuana, 'Ania ti damag, O Abu Samîk?' Ket imbagana kenkuana ti amin maipapan ken Faraon manipud idi punganay agingga iti panungpalan. Kalpasanna, innalana ket napan iti ari.
26 Ket idi kinitana ti ari, nakitana nga agkurang, ken ti buokna ket dimmakkel a kas kadagiti atap nga animal' ken dagiti kukona a kas kadagiti kuko ti agila, ken ti bagina narugit iti buli, ken nagbaliw ken nagkupas ti kolor ti rupana ket kasla dapo itan.
27 Ket idi nakita ti ari nagladingit gapu kenkuana ket timmakder a dagus ket inarakup ken inagkan, ken nagsangit gapu kenkuana ket kinunana: 'Madaydayaw ti Dios! a nangisubli kenka kaniak.'
28 Kalpasanna, liniwliwana ken liniwliwana. Ket inuksobna ti badona, ket inkabilna iti kampilan, ket naparabur unay kenkuana, ket intedna kenkuana ti dakkel a kinabaknang, ket pinaginanana ni Haiqâr.
29 Kalpasanna, kinuna ni Haiqâr iti ari, 'Bay-am nga agbiag ti apok nga ari iti agnanayon! Dagitoy ti aramid dagiti annak ti lubong. Pinadakkelko kaniak ti kayo a palma a mabalin nga agsadag iti dayta, ket nagkurba iti sikigan, ket intapuaknak iti baba.
30 Ngem, O Apok! yantangay nagparangak iti sangoanam, dikay koma maseknan a mangirurumen kenka! Ket kinuna ti ari kenkuana: 'Madaydayaw koma ti Dios, a nangipakita kenka iti asi, ken ammona a nabasolka, ket insalakannaka ken inispalnaka manipud pannakapapatay.
31 Ngem mapanka iti nabara a pagdigusan, ket agkiskiska iti ulom, ket putdem dagiti kukom, ken agsukatka kadagiti kawesmo, ken aglinglingayka iti las-ud ti uppat a pulo nga aldaw, tapno makaaramidka iti naimbag iti bagim ken mapasayaatmo ti kasasaadmo ken ti maris ti rupam mabalin nga agsubli kenka.'
32 Kalpasanna, inuksob ti ari ti nangina a badona, ket inkawesna ken ni Haiqâr, ket nagyaman ni Haiqâr iti Dios ket nagruknoy iti ari, ket pimmanaw iti pagnaedanna a siraragsak ken naragsak, nga indaydayawna ti Kangatuan a Dios.
33 Nakipagrag-o kenkuana dagiti tattao iti sangakabbalayanna, ket nagrag-o met dagiti gagayyemna ken tunggal maysa a nakangngeg a sibibiag.

KAPITULO 5

Ti letra dagiti " burburtia" ket naipakita kenni Ahikar. Dagiti lallaki kadagiti agila. Ti umuna a "eroplano" a panaglugan. Napan idiay Egipto. Ahikar, ti panagbalin a tao ti sirib ket addaan met iti kinamanagpakatawa. (Bersikulo 27).
1 Ket inaramidna ti imbilin ti ari, ket naginana iti uppat a pulo nga aldaw.
2 Kalpasanna, inkawesna ti kabakiran a kawesna, ket napan nagsakay iti ari, a kaduana dagiti adipenna iti likudanna ken iti sanguananna, a nagrag-o ken naragsak.
3 Ngem idi a ni Nadan nga anak ti kabsatna a babai nabigbigna ti mapaspasamak, ti buteng ket nagbuteng kenkuana, ket nariribukan, a dina ammo no ania ti aramidenna.
4 Ket idi nakita ni Haiqâr simrek iti sanguanan ti ari ket kinablaawanna, ket insublina ti kablaaw, ket pinagtugawna iti sibayna, a kunkunana kenkuana,
'O patpatgek a Haiqâr! kitaem dagitoy a surat nga impatulod kadakami ti, ari ti Egipto, kalpasan a nangngegna a napapatayka.
5 Pinagpungtotdakami ken pinarmekdakami, ket adu kadagiti tattao ti pagilianmi ti nagtalaw idiay Egipto gapu iti butengda kadagiti buis nga imbaon ti ari ti Egipto tapno kiddawenda kadakami.
6 Kalpasanna, innala ni Haiqâr ti surat ket binasana ket naawatanna ti linaonna.
7 Kalpasanna, kinunana iti ari. 'Dika agpungtot, O apok! Mapanak idiay Egipto, ket isublikto ken Faraon dagiti sungbat, ket ipakitakto kenkuana daytoy a surat, ket sungbatak kenkuana maipapan kadagiti buis, ket isublikto amin dagidiay nagtalaw; ket ibabainko dagiti kabusormo babaen ti tulong ti Kangatuan a Dios, ken gapu iti Kinaragsak ti pagariam.'
8 Ket idi nangngeg ti ari daytoy a panagsao manipud Haiqâr nagrag-o buyogen ti dakkel a rag-o, ket napalawa ti pusona ket impakitana kenkuana ti pabor.
9 Ket kinuna ni Haiqâr iti ari: 'Ikkannak iti pannakataktak iti uppat a pulo nga aldaw tapno mausigko daytoy a saludsod ken maimaneharko dayta.' Ket impalubos ti ari daytoy.
10 Ket napan ni Haiqâr iti pagnanaedanna, ket binilinna dagiti mangnganup a mangtiliw iti dua nga urbon nga agila para kenkuana, ket tiniliwda ida ket inyegda kenkuana: ket binilinna dagiti managabel iti tali nga agabelda iti dua a kable ti kapas para kenkuana, tunggal maysa kadakuada dua ribu a kasiko ti kaatiddogna, ket impaiyegna dagiti karpintero ket imbilinna kadakuada nga agaramidda iti dua a dadakkel a kahon, ket inaramidda daytoy.
11 Kalpasanna, nangala iti dua a babassit nga ubbing a lallaki, ket binusbosna ti inaldaw a mangidaton kadagiti

kordero ken mangpakan kadagiti agila ken ubbing a lallaki, ken pinagsakayna dagiti ubbing a lallaki iti likud dagiti agila, ket ingalutna ida iti natibker a silo, ket ingalutna ti kable kadagiti saka dagiti agila, ket in-inut nga agtayabda nga agpangato iti inaldaw, iti kaadayo a sangapulo a kasiko, agingga a nairuam ken nasursuruanda iti dayta; ket timmakderda iti amin a kaatiddog ti tali agingga a nakadanonda iti langit; dagiti lallaki nga adda iti likudda. Kalpasanna, inguyodna ida iti bagina.
12 Ket idi nakita ni Haiqâr a natungpal ti tarigagayna binilinna dagiti ubbing a lallaki nga inton maipangatoda iti langit masapul nga agpukkawda, a kunkunana:
13 'Iyegmo kadakami ti damili ken bato, tapno makabangonkami iti kastilio para ken ari Faraon, ta awan serserbimi.'
14 Ket saan a pulos a nalpas ni Haiqâr ti panangsanay kadakuada ken panangehersisio kadakuada agingga a nakadanonda iti kaaduan a posible a punto (ti kinalaing).
15 Kalpasanna, pinanawanna ida napan iti ari ket kinunana kenkuana, 'O apok! nalpas ti trabaho a maibatay iti tarigagaymo. Tumakderka a kaduak tapno maipakitak kenka ti nakaskasdaaw.'
16 Gapuna timmakder ti ari ket nakitugaw ken ni Haiqâr ket napan iti nalawa a lugar ket nangibaon a mangiyeg kadagiti agila ken dagiti ubbing a lallaki, ket ni Haiqâr ingalutna ida ket pinalubosanna ida iti tangatang iti amin a kaatiddog dagiti tali, ket nangrugida nga agpukkaw a kas insurona idi ida. Kalpasanna, inguyodna ida iti bagina ket inkabilna ida kadagiti lugarda.
17 Ket ti ari ken dagidiay kaduana nagsiddaawda iti dakkel a panagsiddaaw: ket ti ari inagkanna ni Haiqâr iti nagbaetan dagiti matana ket kinunana kenkuana, 'Mapanka a sitatalna, O ay-ayatek! O kinatangsit ti pagariak! idiay Egipto ket sungbatanyo dagiti saludsod ni Faraon ket parmekenyo babaen ti pigsa ti Kangatuan a Dios.'
18 Kalpasanna, nagpakada kenkuana, ket innalana dagiti buyotna ken ti buyotna ken dagiti agtutubo a lallaki ken dagiti agila, ket napan kadagiti pagnaedan ti Egipto; ket idi simmangpet, nagturong iti pagilian ti ari.
19 Ket idi naammuan dagiti tattao ti Egipto a nangibaon ni Senaquerib iti maysa a lalaki iti Privy Council-na tapno makisarita ken Faraon ken tapno sungbatanna dagiti saludsodna, impan da ti damag ken ari Faraon, ket nangibaon iti maysa a bunggoy dagiti Privy Councilors-na tapno iyegda iti sanguananna .
20 Ket immay ket simrek iti sanguanan ni Faraon, ket nagruknoy kenkuana a kas iti maitutop nga aramiden kadagiti ari.
21 Ket kinunana kenkuana: 'O apok nga ari! Idaydayawnaka ni Senaquerib nga ari iti nawadwad a talna ken pigsa, ken dayaw.
22 Ket imbaonnak, a maysa kadagiti adipenna, tapno sungbatanka dagiti saludsodmo, ken matungpalko amin a tarigagaymo: ta nangibaonka a mangsapul iti apok nga ari iti maysa a tao a mangbangon kenka iti kastilio iti nagbaetan ti langit ken ti daga.
23 Ket siak babaen ti tulong ti Kangatuan a Dios ken ti natan-ok a pabormo ken ti pannakabalin ti apok nga ari bangonekto daytoy para kenka kas iti tarigagayam.
24 Ngem, O apok nga ari! no ania ti imbagam iti dayta maipapan kadagiti buis ti Egipto iti tallo a tawen--ita ti kinatalged ti maysa a pagarian ket nainget a hustisia, ket no mangabakka ket ti imak awan ti paglainganna a sumungbat kenka, no kasta ti apok nga ari ibaonna kenka ti buis a dinakamatmo.
25 Ket no masungbatanka kadagiti saludsodmo, nabati kenka nga ipatulod ti aniaman a dinakamatmo iti apok nga ari.'
26 Ket idi nangngeg ni Faraon dayta a panagsao, nagsiddaaw ken nariribuk gapu iti wayawaya ti dilana ken ti makaay-ayo a panagsaona.
27 Ket kinuna kenkuana ni ari Faraon, 'O tao! ania ti naganmo?' Ket kinunana, 'Ti adipenmo ket ni Abiqâm, ket siak ti bassit nga anay kadagiti anay ni ari Senaquerib.'
28 Ket kinuna ni Faraon kenkuana, 'Awan kadi ti apom a natantan-ok ti dignidad ngem sika, a nangibaon kaniak iti bassit nga anay tapno sumungbat kaniak, ken makisarita kaniak?'
29 Ket kinuna kenkuana ni Haiqâr, 'O apok nga ari! Kayatko iti Dios a Kangatuan a tungpalek ti adda iti panunotmo, ta ti Dios adda kadagiti nakapuy tapno maibabainna dagiti napigsa.'
30 Kalpasanna, imbilin ni Faraon nga isaganada ti pagnaedan ni Abiqâm ket ipaayda kenkuana ti taraon, karne, ken inumen, ken amin a kasapulanna.
31 Ket idi nalpas, tallo nga aldaw kalpasanna, nagkawes ni Faraon iti lila ken nalabaga ket nagtugaw iti tronona, ket amin dagiti visierna ken dagiti magnate iti pagarianna sitatakderda a nakabalkot dagiti imada, a nasinged dagiti sakada, ken nagruknoy dagiti uloda.
32 Ket ni Faraon nangibaon tapno alaenna ni Abiqâm, ket idi naiparang kenkuana, nagruknoy iti sanguananna, ket inagkanna ti daga iti sanguananna.
33 Ket ni ari Faraon kinunana kenkuana, 'O Abiqâm, siasino ti kaaspingko? ken dagiti natan-ok iti pagariak, siasino ti kaaspingda?'
34 Ket kinuna ni Haiqâr kenkuana, 'O apok a kabagian siak kaslaka iti idolo a ni Bel, ket dagiti natan-ok iti pagariam kaslada kadagiti adipenna.'
35 Kinunana kenkuana, 'Inka, ket agsublika ditoy inton bigat.' Isu a napan ni Haiqâr kas imbilin ni ari Faraon kenkuana.
36 Ket iti kabigatanna napan ni Haiqâr iti sanguanan ni Faraon, ket nagruknoy, ket nagtakder iti sangoanan ti ari. Ket ni Faraon nakawesan iti nalabaga a maris, ken dagiti natan-ok nagkawesda iti puraw.
37 Ket ni Faraon kinunana kencuana 'O Abiqâm, siasino ti kaaspingko? ken dagiti natan-ok iti pagariak, siasino ti kaaspingda?'
38 Ket kinuna ni Abiqâm kenkuana, 'O apok! kaslaka iti init, ket dagiti adipenmo kaslada kadagiti silnag dayta.' Ket kinuna ni Faraon kenkuana, 'Mapanka iti pagnanaedam, ket umayka ditoy inton bigat.'

39 Kalpasanna, binilin ni Faraon ti Kortena nga agkawesda iti puro a puraw, ket ni Faraon ket nakawesan a kas kadakuada ken nagtugaw iti tronona, ket binilinna ida nga alaenda ni Haiqâr. Ket simrek ket nagtugaw iti sanguananna.
40 Ket kinuna ni Faraon kenkuana, 'O Abiqâm, siasino ti kaaspingko? ken dagiti natan-okko, siasino ti kaaspingda?'
41 Ket kinuna ni Abiqâm kenkuana, 'O apok! kaslaka iti bulan, ket dagiti natan-okmo kaslada kadagiti planeta ken bituen.' Ket kinuna ni Faraon kenkuana, 'Mapanka, ket inton bigat umayka ditoy.'
42 Kalpasanna, binilin ni Faraon dagiti adipenna nga agkawesda kadagiti kawes a nadumaduma ti marisda, ket nagkawes ni Faraon iti nalabaga a pelus a bado, ket nagtugaw iti tronona, ket binilinna ida nga alaenda ni Abiqam. Ket simrek ket nagruknoy iti sanguananna.
43 Ket kinunana, 'O Abiqâm, siasino ti kaaspingko? ken dagiti buyotko, siasino ti kaaspingda?' Ket kinunana, 'O apok! kaslaka iti bulan ti Abril, ket dagiti buyotmo kaslada kadagiti sabongna.'
44 Ket idi nangngeg ti ari nagrag-o buyogen ti dakkel a rag-o ket kinunana, 'O Abiqâm! iti umuna a gundaway inyarignak iti idolo a ni Bel, ken dagiti natan-ok kadagiti adipenna.
45 Ket iti maikadua a gundaway inyarignak iti init, ken dagiti natan-ok kadagiti silnag ti init.
46 Ket iti maikatlo a gundaway inyarignak iti bulan, ken dagiti natan-ok kadagiti planeta ken bituen.
47 Ket iti maikapat a gundaway inyarignak iti bulan ti Abril, ken dagiti natan-ok kadagiti sabsabongna. Ngem ita, O Abiqâm! ibagam kaniak, apom, ari Senaquerib, siasino ti kaaspingna? ken dagiti natan-okna, siasino ti kaaspingda?'
48 Ket impukkaw ni Haiqâr buyogen ti napigsa a timek ket kinunana: 'Adayo koma kaniak ti panangdakamat iti apok nga ari ken sika a nakatugaw iti tronom. Ngem bumangonka tapno ibagak kenka no siasino ti kaasping ti apok nga ari ken no siasino ti kaasping dagiti natan-okna.'
49 Ket nariribukan ni Faraon gapu iti wayawaya ti dilana ken ti kinaturedna a sumungbat. Kalpasanna timmakder ni Faraon manipud iti tronona, ket nagtakder iti sango ni Haiqâr, ket kinunana kenkuana, 'Ibagam kaniak ita, tapno madlawko no siasino ti kaasping ti apom nga ari, ken dagiti natan-okna, no siasino ti kaaspingda.'
50 Ket kinuna kenkuana ni Haiqâr: 'Ti apok isu ti Dios ti langit, ket dagiti natan-okna isuda dagiti kimat ken gurruod, ket no kayatna agpuyot dagiti angin ken agtudo.
51 Ket ibilinna ti gurruod, ket lumawlawa ken agtudo, ket iggamanna ti init, ket saanna nga ited ti lawagna, ken ti bulan ken dagiti bituen, ket saanda nga aglikmut.
52 Ket ibilinna ti bagyo, ket agpuyot ken agtudo ken ibaddebaddekna ti Abril ken dadaelenna dagiti sabongna ken dagiti balbalayna.'
53 Ket idi nangngeg ni Faraon daytoy a sasao, nariribukan unay ket nakapungtot iti dakkel a pungtot, ket kinunana kenkuana: 'O tao! ibagam kaniak ti kinapudno, ket ipakaammom kaniak no siasinoka a talaga.'
54 Ket imbagana kenkuana ti pudno. 'Siak ni Haiqâr ti eskriba, kadakkelan kadagiti Privy Councilors ni ari Senacherib, ket siak ti vizier-na ken Gobernador ti pagarianna, ken Chancellor-na.'
55 Ket kinunana kenkuana, 'Imbagam ti kinapudno iti daytoy a sasao. Ngem nangngegmi ti maipapan ken Haiqâr, a pinatay ni ari Senaquerib, kaskasdi a kasla sibibiagka ken nasalun-atka.'
56 Ket kinuna ni Haiqâr kenkuana, 'Wen, kasta, ngem maidaydayaw koma ti Dios, a makaammo no ania ti nailemmeng, ta imbilin ti apok nga ari a mapapataynak, ket pinatina ti sao dagiti nasam-it a tattao, ngem inispal ti Apo siak, ket nabendisionan daydiay agtalek Kenkuana.'
57 Ket kinuna ni Faraon ken Haiqâr, 'Mapanka, ket inton bigat addaka ditoy, ket ibagam kaniak ti maysa a sao a diak pulos nangngeg kadagiti natan-ok wenno kadagiti tattao ti pagariak ken iti pagiliak.'

KAPITULO 6

Agballigi ti kinasikap. Sungbatan ni Ahikar ti tunggal saludsod ni Faraon. Dagiti lallaki kadagiti agila ti kulminasion ti aldaw. Ti kinasaririt, a manmano unay a masarakan kadagiti nagkauna a Kasuratan, ket naipalgak iti Bersikulo 34-45.

1 Ket napan ni Haiqâr iti pagnanaedanna, ket nagsurat iti surat, a kunkunana iti daytoy maipapan iti daytoy:
2 Manipud ken Senaquerib nga ari ti Asiria. ken ti Nineve ken Faraon nga ari ti Egipto.
3 'Kappia koma kenka, O kabsatko! ket ti ipakaammomi kenka babaen iti daytoy ket ti maysa a kabsat kasapulanna ti kabsatna, ken ar-ari ti tunggal maysa, ket ti namnamak manipud kenka ket ipabulodmo kaniak ti siam a gasut a talento a balitok, ta kasapulak dayta para iti panagtaraon iti taraon sumagmamano kadagiti soldado, tapno, busbosek dayta kadakuada. Ket kalpasan ti bassit a tiempo ipatulodkonto kenka.'
4 Kalpasanna, tinukkolna ti surat ket indatagna ken Faraon iti kabigatanna.
5 Ket idi nakitana dayta, nariribukan ket kinunana kenkuana, 'Pudno a diak pay pulos nangngeg ti kastoy a pagsasao manipud iti asinoman.'
6 Kalpasanna kinuna kenkuana ni Haiqâr, 'Pudno daytoy ket utang nga utangmo iti apok nga ari.'
7 Ket inawat ni Faraon daytoy, a kunkunana, 'O Haiqâr, kas kenka ti napudno iti panagserbi kadagiti ari.
8 Madaydayaw koma ti Dios a nangaramid kenka a naan-anay iti sirib ken nangarkos kenka iti pilosopia ken pannakaammo.
9 Ket ita, O Haiqâr, nabati ti tarigagayanmi kenka, a mangbangonka kas kastilio iti nagbaetan ti langit ken daga.'
10 Kalpasanna kinuna ni Haiqâr, 'Ti panagdengngeg ket panagtulnog. Mangbangonak kenka iti kastilio sigun iti tarigagay ken pinilim; ngem, O apok isagananakami iti apog ken bato ken damili ken trabahador, ket addaanak

kadagiti nasigo a managibangon a mangbangon para kenka kas iti kayatmo.'
11 Ket insagana ti ari amin dayta para kenkuana, ket napanda iti nalawa a disso; ket immay ni Haiqâr ken dagiti annakna a lallaki iti dayta, ket inkuyogna dagiti agila ken dagiti agtutubo a lallaki; ket napan ti ari ken amin a natan-okna ket naguummong ti intero a siudad, tapno makitada no ania ti aramiden ni Haiqâr.
12 Kalpasanna, pinalubosan ni Haiqâr dagiti agila manipud kadagiti kahon, ket ingalutna dagiti agtutubo a lallaki iti likudda, ket ingalutna dagiti tali kadagiti saka dagiti agila, ket binaybay-anna ida a mapan iti tangatang. Ket immulida nga agpangato, agingga a nagtalinaedda iti nagbaetan ti langit ken daga.
13 Ket dagiti lallaki nangrugida nga agpukkaw, a kunkunada, 'Mangiyegkayo kadagiti ladrilio, mangyegkayo iti damili, tapno maibangonmi ti kastilio ti ari, ta agtaktakderkami nga awan aramidna!'
14 Nasdaaw ken nariribuk ti bunggoy, ket nagsiddaawda. Ket nagsiddaaw ti ari ken dagiti natan-okna.
15 Ket rinugian ni Haiqâr ken dagiti adipenna a kabilen dagiti trabahador, ket impukkawda dagiti buyot ti ari, a kunkunada kadakuada, 'Iyegyo kadagiti nasigo a trabahador ti kayatda ket dikay lapdan ida iti trabahoda.'
16 Ket kinuna ti ari kenkuana, 'Mauyongka; siasino ti makayeg iti aniaman agingga iti dayta a distansia?'
17 Ket kinuna ni Haiqâr kenkuana, 'O apok! kasanotayo a mangbangon iti kastilio iti tangatang? ket no adda ditoy ni apok nga ari, nangibangon koma iti sumagmamano a kastilio iti maymaysa nga aldaw.'
18 Ket kinuna ni Faraon kenkuana, 'Mapanka, O Haiqâr, iti pagnanaedam, ket aginanaka, ta insardengmi ti panangibangon iti kastilio, ket inton bigat umayka kaniak.'
19 Kalpasanna, napan ni Haiqâr iti pagnanaedanna ket iti kabigatanna nagparang iti sanguanan ni Faraon. Ket kinuna ni Faraon, 'O Haiqâr, ania ti damag maipapan iti kabalio ti apom? ta inton agsumbangir iti daga ti Asiria ken Nineve, ket mangngeg dagiti kabalio a kabalio ti timekna, ipuruakda dagiti urbonda.'
20 Ket idi nangngeg ni Haiqâr daytoy a panagsao napan innalana ti maysa a pusa, ket ingalutna ket rinugianna a saplit babaen ti naranggas a saplit agingga a nangngeg dagiti Egipcio, ket napanda ket imbagada iti ari ti maipapan iti dayta.
21 Ket nangibaon ni Faraon a mangala ken Haiqâr, ket kinunana kenkuana, 'O Haiqâr, apay a saplitmo ti kastoy ken kabilem dayta umel nga animal?'
22 Ket kinuna ni Haiqâr kenkuana, apok nga ari! pudno nga inaramidna ti naalas nga aramid kaniak, ket maikari iti daytoy a panangsapsaplit ken panangsapsaplit, ta inikkannak ni apok nga ari Senaquerib iti napino a manok, ket addaan iti napigsa a pudno a timek ken ammona dagiti oras ti aldaw ken rabii.
23 Ket ti pusa bimmangon iti daytoy a mismo a rabii ket pinutedna ti ulona ket pimmanaw, ket gapu iti daytoy nga aramid ti panangtratok kenkuana iti daytoy a panagdrowing.'
24 Ket kinuna kenkuana ni Faraon, 'O Haiqâr, makitak manipud kadagitoy amin a lumakay ken adda iti dotagemo, ta iti nagbaetan ti Egipto ken Nineve adda innem a pulo ket walo a parasang, ket kasano a napan iti daytoy a mismo a rabii ket nagputed ti ulo ti kukom ket agsublika?'
25 Ket kinuna ni Haiqâr kenkuana, 'O apok! no adda kasta a distansia iti nagbaetan ti Egipto ken Nineve kasano a mangngeg dagiti kabalio a kabalio no agsangsangit ti kabalio ti apok nga ari ket ipuruakna dagiti urbonda? ket kasano a dumanon ti timek ti kabalio idiay Egipto?'
26 Ket idi nangngeg ni Faraon dayta, ammona a sinungbatan ni Haiqâr dagiti saludsodna.
27 Ket kinuna ni Faraon, 'O Haiqâr, kayatko nga aramidem kaniak dagiti tali iti darat ti baybay.'
28 Ket kinuna ni Haiqâr kenkuana, "O apok nga ari! ibilin ida nga iyegda kaniak ti tali manipud iti pagidulinan iti gameng tapno makaaramidak iti kas iti dayta."
29 Kalpasanna napan ni Haiqâr iti likudan ti balay, ket nagbukbok kadagiti abut iti narangkis nga aplaya ti baybay, ket innalana ti sangakamat a darat iti imana, darat ti baybay, ket idi sumingising ti init, ket simrek kadagiti abut, nagsaknap ti darat iti init agingga a nagbalin a kasla naabel a kasla tali.
30 Ket kinuna ni Haiqâr, 'Biliem dagiti adipenmo nga alaenda dagitoy a tali, ket kaanoman a kayatmo dayta, agabelko kenka ti sumagmamano a kas kadakuada.'
31 Ket kinuna ni Faraon, 'O Haiqâr, addaankami ditoy iti gilingan a bato ket naburak ket kayatko a idaitmo dayta.'
32 Kalpasanna, kinita ni Haiqâr, ket nakasarak iti sabali a bato.
33 Ket kinunana ken Faraon 'O apok! Gangganaetak: ket awan ti ramitko nga agdait.
34 Ngem kayatko a bilinem dagiti matalek nga agar-aramid iti sapatosmo a mangputed kadagiti kulo manipud iti daytoy a bato, tapno madaitko dayta a gilingan.'
35 Kalpasanna, nagkatawa ni Faraon ken dagiti amin a natan-okna. Ket kinunana, 'Bendito koma ti Kangatuan a Dios, a nangted kenka iti daytoy a kinasaririt ken pannakaammo.'
36 Ket idi nakita ni Faraon a naparmek ni Haiqâr, ket insublina kenkuana dagiti sungbatna, dagus a nagragsak, ket binilinna ida nga agkolekta kenkuana iti tallo a tawen a buis, ken iyegda dagitoy idiay Haiqâr.
37 Ket inuksobna dagiti kawesna ket inkawesna ida ken ni Haiqâr, ken dagiti soldadona, ken dagiti adipenna, ket intedna kenkuana dagiti gastos iti panagdaliasatna.
38 Ket kinunana kenkuana, 'Mapanka a sitatalna, O pigsa ti apona ken panagpannakkel dagiti Doktorna! adda kadi asinoman kadagiti Sultan a kas kenka? itedmo ti kablaawko ken apom nga ari Senaquerib, ket ibagam kenkuana no kasano ti panangipatulodmi kenkuana kadagiti sagut, ta dagiti ari mapnekda iti bassit.'
39 Kalpasanna timmakder ni Haiqâr, ket inagkanna dagiti ima ni ari Faraon ket inagkanna ti daga iti

sanguananna, ket tinarigagayanna ti pigsa ken panagtultuloy, ken kinawadwad iti pagidulinan iti gamengna, ket kinunana kenkuana, 'O apok! Tarigagayak kenka nga awan ti uray maysa kadagiti kailianmi nga agtalinaed idiay Egipto.'
40 Ket timmakder ni Faraon ket nangibaon kadagiti manangiwaragawag kadagiti kalsada ti Egipto nga awan ti uray maysa kadagiti tattao ti Asiria wenno Nineve ti agtalinaed iti daga ti Egipto, no di ket makikuyogda ken Haiqâr.
41 Kalpasanna, napan ni Haiqar ket nagpakada ken ari Faraon, ket nagdaliasat, a nagsapul iti daga ti Asiria ken Nineve; ket addaan isuna iti sumagmamano a gameng ken adu a kinabaknang.
42 Ket idi dimteng ti damag ken ari Senaquerib nga umay ni Haiqâr, rimmuar tapno sabtenna ket nagrag-o unay kenkuana buyogen ti dakkel a rag-o ket inarakupna ken inagkan ken kinunana kenkuana, 'Maabrasakayo nga agawid: O kabagian! kabsatko a Haiqâr, ti pigsa ti pagariak, ken panagpannakkel ti pagariak.
43 Damagem no ania ti kayatmo kaniak, uray no tarigagayam ti kagudua ti pagariak ken dagiti sanikuak.'
44 Kalpasanna kinuna kenkuana ni Haiqâr, 'O apok nga ari, agbiagka nga agnanayon! Ipakitam ti pabor, O apok nga ari! ken ni Abu Samîk a kasukatko, ta ti biagko ket adda kadagiti ima ti Dios ken iti imana.'
45 Kalpasanna, kinuna ni Senaquerib nga ari, 'Mapadayawanka, O patpatgek a Haiqâr! Pagbalinekto ti estasion ni Abu Samîk a mannakigubat iti kampilan a nangatngato ngem amin a Privy Councilors-ko ken dagiti paboritok.'
46 Kalpasanna, rinugian ti ari a dinamag kenkuana no kasano ti pannakilangenna ken Faraon manipud idi immuna a simmangpet agingga iti immadayo iti sanguananna, ken no kasano a sinungbatanna amin a saludsodna, ken no kasano nga inawatna dagiti buis manipud kenkuana, ken dagiti panagbalbaliw ti kawes ken dagiti regalo.
47 Nagrag-o ni Senaquerib nga ari buyogen ti dakkel a rag-o, ket kinunana ken Haiqâr, 'Alaem ti kayatmo a magun-od iti daytoy a buis, ta adda amin iti imam.'
48 Ket Haiqâr mid: 'Bay-am nga agbiag ti ari iti agnanayon! Awan ti tarigagayak no di ti kinatalged ti apok nga ari ken ti panagtultuloy ti kinatan-okna.
49 O apok! ania ti maaramidak iti kinabaknang ken dagiti kaaspingna? ngem no kayatmo nga ipakita kaniak ti pabor, itedmo kaniak ni Nadan, nga anak ti kabsatko a babai, tapno masupatak ti inaramidna kaniak, ken ipaaynak ti darana ken iggamannak nga awan basolna iti dayta.'
50 Ket kinuna ni Senaquerib nga ari, 'Alaem, intedko kenka.' Ket ni Haiqâr innalana ni Nadan, ti anak ti kabsatna a babai, ket ingalutna dagiti imana kadagiti kawar a landok, ket impan isuna iti pagnanaedanna, ket inkabilna ti nadagsen a kawar kadagiti sakana, ket ingalutna dayta babaen ti nairut a silo, ket kalpasan ti pananggalutna kenkuana iti kasta inwarasna iti nasipnget a siled, iti abay ti lugar a pagretiroan, ket dinutokanna ni Nebu-hal kas sentinel a mangted kenkuana iti tinapay ken bassit a danum iti inaldaw.

KAPITULO 7

Dagiti pangngarig ni Ahicar a pangileppasna iti edukasion dagiti kasinsinna. Nakadidillaw a kapada. Awagan ni Ahikar ti ubing a napintas a nagan. Ditoy ti pagpatinggaan ti estoria ni Ahikar.
1 Ket tunggal sumrek wenno rummuar ni Haiqâr binabalawna ni Nadan, ti anak ti kabsatna a babai, a kunkunana kenkuana a nainsiriban:
2 'O Nadan, anakko! Inaramidko kenka ti amin a naimbag ken naasi ket binunggonanak gapu iti dayta babaen kadagiti naalas ken dakes ken iti panangpapatay.
3 'O anakko! naikuna kadagiti proverbio: Daydiay saan a dumngeg babaen ti lapayagna, ipangagdanto babaen ti kudil ti tengngedna.'
4 Ket kinuna ni Nadan, 'Ania ti makagapu a makapungtotka kaniak?'
5 Ket kinuna ni Haiqâr kenkuana, 'Gapu ta pinadakkelka, ken insuroka, ken intedko kenka ti dayaw ken panagraem ken pinagbalinnaka a naindaklan, ken pinadakkelnaka a buyogen ti kasayaatan a panagpaadu, ken pinagtugawka iti lugarko tapno sika ti agbalin nga agtawid kaniak iti lubong, ket tinamingnak iti panangpapatay ken sinubadannak iti pannakadadaelko.
6 Ngem ammo ti Apo a nabasolnak, ket insalakannak manipud iti ware nga intedmo para kaniak, ta paimbagen ti Apo dagiti naburak a puso ken lapdanna dagiti apal ken natangsit.
7 O anakko! nagbalinka kaniak a kas iti manggagama a no mangdungpar iti gambang, mangtubtubngar iti dayta.
8 O anakko! kaslaka iti gasela a mangmangan kadagiti ramut ti madder, ket inayonnak ita nga aldaw ken inton bigat agtandanto aglemmengda kadagiti ramutko."
9 O anakko! napanka a nakakita iti kaduana a lamolamo iti nalamiis a panawen ti kalam-ekna; ket nangala iti nalamiis a danum ket inbukbokna kenkuana.
10 O anakko! nagbalinka kaniak a kas iti maysa a tao a nangala iti bato, ket imbellengna idiay langit tapno batona ti Apona babaen iti dayta. Ket saan a nadungpar ti bato, ken saan nga umdas ti kangatona, ngem nagbalin dayta a pakaigapuan ti pannakabasol ken basol.
11 O anakko! no pinadayawannak ken rinaemnak ken dimngegka koma kadagiti balikasko sika koma ti agtawid kaniak ken nagturayka koma kadagiti pagturayanko.
12 O anakko! ammom a no sangapulo a kasiko ti kaatiddog ti ipus ti aso wenno ti baboy saan nga umasideg iti pateg ti kabalio uray no kasla seda.
13 O anakko! Impagarupko a sika koma ti agtawid kaniak iti ipapatayko; ket sika babaen iti apalmo ken kinatangsitmo tinarigagayannak a patayen. Ngem inispalnak ti Apo manipud iti kinasikapmo.
14 O anakko! nagbalinka kaniak a kas iti silo a naipasdek iti ibleng, ket dimteng ti billit-tuleng ket nasarakan ti silo a naipasdek. Ket kinuna ti billit-tuleng

iti silo, "Ania ti ar-aramidem ditoy?" Kinuna ti silo, "Agkarkararagak ditoy iti Dios."
15 Ket sinaludsod met ti lark, "Ania ti pedaso ti kayo nga iggemmo?" Kinuna ti silo, "Dayta ket maysa nga agtutubo nga oak-tree a pagsadagak iti oras ti kararag."
16 Kinuna ti lark: "Ket ania dayta a banag iti ngiwatmo?" Kinuna ti silo: "Dayta ti tinapay ken taraon nga awitek para kadagiti amin a mabisin ken napanglaw nga umasideg kaniak."
17 Kinuna ti lark: "Ita ngarud mabalin kadi nga umasidegak ket mangan, ta mabisinanak?" Ket kinuna ti silo kenkuana, "Umayka." Ket immasideg ti lark tapno dayta, mabalin a mangan.
18 Ngem timmakder ti silo ket tiniliwna ti tengngedna ti lark.
19 Ket simmungbat ti lark ket kinunana iti silo, "No dayta ti tinapaymo para iti mabisin, saan nga awaten ti Dios dagiti limosmo ken dagiti naimbag nga aramidmo."
20 Ket no dayta ti panagayunarmo ken dagiti kararagmo, saan nga awaten ti Dios kenka ti panagayunarmo wenno ti kararagmo, ket saan a perpekto ti Dios ti naimbag maipapan kenka."
21 O anakko! nagbalinka kaniak (kas) leon a nakigayyem iti asno, ket ti asno nagtultuloy a nagna iti sango ti leon iti sumagmamano a tiempo; ket iti maysa nga aldaw nagtubo ti leon iti asno ket kinnanna.
22 O anakko! nagbalinka kaniak a kas iti tukak iti trigo, ta awan ti maitulongna iti aniaman, no di ket samsamenna ti trigo ken kagatenna.
23 O anakko! kaslaka iti maysa a tao a nagmula iti sangapulo a rukod ti trigo, ket idi panawen ti panagani, timmakder ket inapitna, ket inurnongna, ket inirikna, ken nagbannog iti dayta agingga iti kaunggan, ket nagbalin a sangapulo rukod, ket kinuna ti apona iti dayta: "O sika a natamad a banag! dika dimmakkel ken saanka a bimmassit."
24 O anakko! nagbalinka kaniak a kas iti perdi a naitapuak iti iket, ket dina maisalakan ti bagina, ngem inayabanna dagiti perdi, tapno ipuruakna ida a kaduana iti iket.
25 O anakko! napanka kaniak a kas iti aso a nalamiis ket simrek iti balay ti agdamdamili tapno agpapudot.
26 Ket idi nabara, rinugianna ida nga agtaul, ket kinamatda ken kinabilda, tapno saan ida a kagaten.
27 O anakko! nagbalinka kaniak a kas iti baboy a napan iti napudot a pagdigusan a kaduana dagiti tattao a de kalidad, ket idi rimmuar iti napudot a pagdigusan, nakitana ti narugit nga abut ket bimmaba ken nagkullayaw iti dayta.
28 O anakko! nagbalinka kaniak a kas iti kalding a nakikadua kadagiti kakaduana iti dalanda nga agturong iti daton, ket dina naispal ti bagina.
29 O anakko! ti aso a saan a nataraonan manipud iti panaganupna ket agbalin a taraon dagiti kuton.
30 O anakko! ti ima a saan nga agtartrabaho ken agarado ken (a) naagum ken nasikap ket maputedto manipud iti abagana.
31 O anakko! ti mata a saan a makita ti lawag, piduten dagiti uwak ket ikkatenda dayta.
32 O anakko! nagbalinka kaniak a kas iti kayo a dagiti sangana ket putdenda, ket kinunana kadakuada, "No adda banag kaniak nga awan kadagiti imayo, pudno a dikayto kabaelan a putden."
33 O anakko! kaslaka iti pusa a kinunada: "Isardengmo ti agtakaw agingga nga aramidenmi kenka ti kawar ti balitok ken pakanenka iti asukar ken almendro."
34 Ket kinunana, "Saanko a malipatan ti kinalaing da amak ken ni nanangko."
35 O anakko! kaslaka iti uleg a nakasakay iti karuotan ti siit idi adda iti tengnga ti karayan, ket nakita ida ti maysa a lobo ket kinunana, "Kinaranggas iti kinaranggas, ket ti ad-adda a nadangkes ngem iturongda ida a dua."
36 Ket kinuna ti uleg iti lobo, "Dagiti kordero ken kalding ken karnero a kinnanmo iti intero a panagbiagmo, isublimonto kadi ida kadagiti ammada ken kadagiti nagannakda wenno saan?"
37 Kinuna ti lobo, "Saan." Ket kinuna ti uleg kenkuana, "Pagarupek a sica ti kadadaksan kadakami."
38 O anakko! Pinakanka iti nasayaat a taraon ket saannak a pinakan iti namaga a tinapay.
39 O anakko! Intedko kenka ti naasukar a danum iti. inumen ken nasayaat a syrup, ket saannak nga inted ti danum manipud iti bubon nga inumek.
40 O anakko! Insuroka, ket pinadakkelka, ket nagkalika iti paglemmengan ken inlemmengnak.
41 O anakko! Pinadakkelka iti kasayaatan a pannakapadakkel ken sinanayka a kas iti natayag a sedro; ket sica ti nangbaliw ken nangkurba kaniak.
42 O anakko! isu ti namnamak maipanggep kenka a mangbangonka kaniak iti nasarikedkedan a kastilio, tapno mailemmengak kadagiti kabusorko iti dayta, ket nagbalinka kaniak a kas iti maysa a naitabon iti kaunggan ti daga; ngem naasiannak ti Apo ket inispalnak iti kinasikapmo.
43 O anakko! Tinarigagayak ti naimbag, ket gunggonaannak iti kinadakes ken gura, ket ita, mabannogakto a pigisang dagiti matam, ket mangaramid kenka iti taraon dagiti aso, ken putdek ti dilam, ket ikkatek ti ulom babaen ti tadem ti kampilan, . ket supapaknaka kadagiti makarimon nga aramidmo.’
44 Ket idi nangngeg ni Nadan daytoy a palawag manipud ken ni manongna a Haiqâr, kinunana: ‘O manongko! makilangen kaniak a maitunos iti pannakaammom, ket pakawanennak kadagiti basbasolko, ta siasino ti nakabasol a kas kaniak, wenno siasino ti mamakawan a kas kenka?
45 Awatennak, O manongko! Ita agserbiakto iti balaymo, ket urnosekto dagiti kabaliom ken iwalisko ti ibleng dagiti tarakenmo, ken ipakanko dagiti karnero, ta siak ti nadangkes ken sika ti nalinteg: siak ti nakabasol ken sika ti manangpakawan.’
46 Ket kinuna ni Haiqâr kenkuana, ‘O anakko! kaslaka iti kayo nga awan bungana iti igid ti danum, ket ti apona nainget a mangpukan iti dayta, ket kinunana kenkuana, "Iyakarnak iti sabali a lugar, ket no diak agbunga, putdennak."

47 Ket kinuna ti apona, “Sica iti igid ti danum saanmo a nagbunga, kasanoka nga agbunga inton addaka iti sabali a lugar?”
48 O anakko! nasaysayaat ti kinalakay ti agila ngem ti kinaagtutubo ti uwak.
49 O anakko! kinunada iti lobo, "Adaywanmo dagiti karnero amangan no makadangran kenka ti tapokda." Ket kinuna ti lobo, "Ti rugit ti gatas ti karnero ket nasayaat para kadagiti matak."
50 O anakko! pinag-eskuelada ti lobo tapno makasursuro nga agbasa ket kinunada kenkuana, "Ibagam ti A, B." Kinunana, "Kordero ken kalding iti kampanak".
51 O anakko! inkabilda ti asno iti lamisaan ket natinnag, ket rinugianna nga intulid ti bagina iti tapok ket kinuna ti maysa, "Bay-am nga agtukkol ti bagina, ta isu ti kinataona, saan nga agbaliw."
52 O anakko! ti pagsasao ket napasingkedan a tumaray: "No agpasngayka iti ubing a lalaki, awaganmo isuna nga anakmo, ket no mangpadakkelka iti ubing a lalaki, awagan isuna nga adipenmo."
53 O anakko! ti agar-aramid iti naimbag ket masabetto iti naimbag; ket ti agar-aramid iti dakes masabetnanto ti dakes, ta subad ti Apo ti maysa a tao a maibatay iti rukod ti aramidna.
54 O anakko! ania ti ad-adu nga ibagak kenka ngem dagitoy a sasao? ta ammo ti Apo ti nailemmeng, ken am-ammona dagiti palimed ken palimed.
55 Ket Isut’ mangsubad kenca ket mangukomto, iti nagbaetanmi ken kenka, ket subadannakanto sigun iti let-angmo.’,
56 Ket idi nangngeg ni Nadan dayta a sasao manipud ken ni manongna a Haiqâr, naglumbang a dagus ket nagbalin a kasla napuyot a pantog.
57 Ket naglumbang dagiti sakana ken dagiti sakana ken dagiti sakana ken ti bakrangna, ket isu napigis ken ti tianna ket bimtak ken dagiti bituka nagwarawara, ket isu natay, ken natay.
58 Ket ti naud-udi a panungpalanna ket pannakadadael, ket napan idiay impierno. Ta ti agkali iti abut para iti kabsatna, matnagto iti dayta; ket ti mangikabil kadagiti silo ket matiliwto kadagitoy.
59 Daytoy ti napasamak ken (ania) ti nasarakanmi maipapan iti sarsarita ni Haiqâr, ket maidaydayaw koma iti Dios iti agnanayon. Amen, ken talna.
60 Nalpas daytoy a kronika babaen ti tulong ti Dios, maitan-ok koma Isuna! Amen, Amen, Amen.